

KONTEKSTY KULTURY KONTEKSTY EDUKACJI

wielowymiarowość
kształcenia artystycznego
i upowszechniania kultury

REDAKCJA NAUKOWA

LIDIA KATARYŃCZUK-MANIA
GRZEGORZ MANIA

Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kameralistów

KONTEKSTY KULTURY KONTEKSTY EDUKACJI

wielowymiarowość
kształcenia artystycznego
i upowszechniania kultury

REDAKCJA NAUKOWA

LIDIA KATARYŃCZUK-MANIA

GRZEGORZ MANIA

Kraków - Skarbona

2019

RECENZJA
Jadwiga Uchyla-Zroski
Monika Gardoń-Preinl

REDAKCJA NAUKOWA
Lidia Kataryńczuk-Mania
Grzegorz Mania

REDAKCJA
Małgorzata Kuncewicz

KOREKTA
Małgorzata Kuncewicz

PROJEKT OKŁADKI
Maciej Mania

ISBN 978-83-944467-7-2
SPMK 12

© Stowarzyszenie Polskich Muzyków Kameralistów

**Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.**

Dofinansowano ze środków
Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego
pochodzących z Funduszu Promocji Kultury

Druk i oprawa
Pixel, Zielona Góra

Spis treści

Wprowadzenie	7
Violetta Przeremska Biografistyka muzyczna oraz jej miejsce w upowszechnianiu kultury i współczesnej edukacji artystycznej	9
Michał Czaposki Nauka czytania partytur dla akompaniatorów - etap pierwszy	25
Wojciech Bernatowicz Mity w musicalu społecznym. Amerykanie o sobie i innych	65
Magdalena Owczarek Kantorowskie inspiracje w spektaklu muzyczno-ruchowym Magdaleny Owczarek pt. „Pars prototo”	83
Ewa Kumik Przygotowanie studentów uczelni muzycznych do pracy pedagogiczno- artystycznej	113
Anna Antonina Nogaj Psychologiczne kompetencje nauczycieli w świetle wybranych trudności uczniów szkół muzycznych	131
Rafał Majzner Rola psychiki ucznia w kształceniu nawyków prawidłowej emisji głosu solowego na etapie szkoły muzycznej II stopnia	167
Adriana Zycha-Gurdek Przebieg kształcenia w orkiestrach dętych	181

Stella Kaczmarek

Zastosowanie improwizacji grupowych i indywidualnych w kształtowaniu
zdrowia psychicznego i rozwijania zdolności psychologicznych u uzdolnionej
artystycznie młodzieży 195

Daniela Colonna-Kasjan

Specyfika kształcenia w zakresie muzykoterapii 223

Eugeniusz Józefowski, Janina Florczykiewicz

Rola doświadczenia w artystycznym kształceniu akademickim na przykładzie
założeń dydaktyczno-artystycznych Pracowni Komunikacji Twórczej
prowadzonej w Akademii Sztuk Pięknych im. Eugeniusza Gepperta
we Wrocławiu 239

Ernest Zawada

Widzieć malarstwo. Edukacyjne aspekty twórczości Stefana Gierowskiego 263

Lidia Kataryńczuk-Mania, Dorota Poleszuk

Zespół ludowy „Watra” i jego rola w upowszechnianiu kultury 277

Magdalena Micherda

Działalność pozalekcyjna polskich szkół na Zaozlu w upowszechnianiu kultury
i polskości - z badań nad prasą zaolziańską 289

Teresa Wagner-Tomaszewska

Kompensacyjne wychowanie kulturalne jako nowa tendencja w procesie
akulturacji wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej 307

CULTURAL CONTEXTS, EDUCATIONAL CONTEXTS

multidimensionality of artistic education and dissemination of culture

Contents

Preface	7
Violetta Przeremska	
Musical biographistics and its place in the dissemination of culture and the contemporary artistic education	9
Michał Czaposki	
Learning to read scores for accompanists - introduction	25
Wojciech Bernatowicz	
Myths in the socially involved musicals. Americans on themselves, and others	65
Magdalena Owczarek	
Inspirations by Kantor in the „Pars pro toto” musical-choreographic performance of Magdalena Owczarek	83
Ewa Kumik	
Preparation of music college students for pedagogical and artistic work	113
Anna Antonina Nogaj	
Psychological competences of teachers in the light of selected students' difficulties music schools	131
Rafał Majzner	
The role of the student's psyche in developing habits of proper solo voice emission at the stage of the 2 nd degree music school	167
Adriana Zycha-Gurdek	
Training course in brass orchestras	181

Stella Kaczmarek

The use of group and individual improvisations in shaping mental health and developing psychological abilities in artistically talented youth 195

Daniela Colonna-Kasjan

Educational Benefits within the Field of Music Therapy 223

Eugeniusz Józefowski, Janina Florczykiewicz

The role of experience in artistic academic education on the example of didactic and artistic assumptions of Creative Communication Studio run at The Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design in Wrocław 239

Ernest Zawada

See painting. Educational aspects of the art of Stefan Gierowski 263

Lidia Kataryńczuk-Mania, Dorota Poleszuk

Folk band „Watra” and its role in the dissemination of culture 277

Magdalena Micherda

After classes activities of Polish schools in Zaolzie disseminating of culture and Polishness – from research on Zaolzie press 289

Teresa Wagner-Tomaszewska

Compensatory cultural education as a new trend in the pupils' acculturation process of a care and educational institution 307

WPROWADZENIE

Oddajemy do rąk czytelników cykl artykułów o wymiarze teoretycznym i pragmatycznym dotyczącym szerokiej problematyki w obrębie kształcenia artystycznego i upowszechniania kultury. Wielość dyskursów świadczy o potrzebie upowszechniania kultury i edukacji artystycznej. Interesujące w monografii zbiorowej są procesy określające charakter wielowymiarowy sztuki i kultury. Artykuły zaproponowane przez doświadczonych badaczy, artystów, pedagogów, animatorów kultury, psychologów świadczą o świadomym podejściu do wartości kulturowych i edukacyjnych.

Całość pracy stanowi cenny materiał źródłowy dla studentów, pedagogów, artystów, animatorów, terapeutów i in.

Pierwszy artykuł Violetty Przerembskiej dotyczy rozważań na temat biografistyki i jej znaczenia we współczesnej kulturze i edukacji artystycznej. Autorka porusza problematykę biografistyki w przekazie wizualno-dźwiękowym, jego poetykę i wartości poznawczo-estetyczne.

Swoje doświadczenia z zakresu dydaktyki czytania partytur przekazuje Michał Czaposki. Z kolei Wojciech Bernatowicz wprowadza czytelnika w świat musicalu a Magdalena Owczarek przedstawia nam autorskie działania artystyczne w pracy nad spektaklem „Pars pro toto”.

Jak ważne jest profesjonalne przygotowanie pedagogiczno-artystyczne uświadamia nas Ewa Kumik. Jakie psychologiczne kompetencje powinni posiadać nauczyciele informuje nas Anna A. Nogaj. Swoimi doświadczeniami w kształceniu emisyjnym głosu solowego uczniów II stopnia szkoły muzycznej dzieli się Rafał Majzner. Z kolei Adriana Zycha-Grudek pisze o specyfice pracy muzycznej

w orkiestrze dętej. Stella Kaczmarek przedstawia przykłady zajęć muzykoterapeutycznych projektowych i warsztatowych z wykorzystaniem improwizacji indywidualnej i grupowej służących młodzieży ze szkół artystycznych w pracy m.in. nad emocjami, komunikacją itp. Artykuł Danieli Colonnny-Kasjan o kształceniu przyszłych muzykoterapeutów dotyczy rozwijania kompetencji muzycznych i społecznych, niezbędnych w pracy. Jak cenne są doświadczenia artystów-plastyków przekazują w swoich artykułach Eugeniusz Jósewski, Janina Florczykiewicz i Ernest Zawada. Profesjonalne kształcenie artystyczne umożliwia w przyszłości stworzyć własny warsztat plastyczno-artystyczny.

O wartościach upowszechniania kultury piszą Lidia Kataryńczuk-Mania, Dorota Poliszuk, Magdalena Micherda, Teresa Wagner-Tomaszewska. Autorki podkreślają znaczenie pielęgnowania tradycji folklorystycznych, promowania polskości poprzez działalność pozalekcyjną czy też kompensacyjne wychowanie kulturalne wśród wychowanków placówek opiekuńczo-wychowawczych.

Redaktorzy serdecznie dziękują Paniom Recenzentkom: Jadwidze Uchyle-Zroski i Monice Gardoń-Preinl oraz Wszystkim Autorom za współpracę.

Uważamy, że publikacja na pewno może stać się inspiracją do kolejnych poszukiwań teoretyczno-praktycznych z zakresu edukacji artystycznej i upowszechniania kultury.

Lidia Kataryńczuk-Mania i Grzegorz Mania

Eugeniusz Józefowski

Akademia Sztuk Pięknych im. E. Gepperta we Wrocławiu

Janina Florczykiewicz

Uniwersytet Przyrodniczo-Humanistyczny w Siedlcach

Rola doświadczenia w artystycznym kształceniu
akademickim na przykładzie założeń
dydaktyczno-artystycznych
Pracowni Komunikacji Twórczej
prowadzonej w Akademii Sztuk Pięknych
im. Eugeniusza Gepperta we Wrocławiu

The role of experience in artistic academic education on
the example of didactic and artistic assumptions
of Creative Communication Studio run
at The Eugeniusz Geppert Academy of Art and Design
in Wrocław

Obowiązujący współcześnie w Polsce model artystycznego kształcenia akademickiego, wypracowany jeszcze w poprzednim systemie, cechuje orientacja na kształcenie artystów¹. Opiera się na wypracowanej na jego gruncie tradycyjnej dydaktyce, której założeniem jest osobisty kontakt nauczyciela i studenta, pozwalający na wypracowanie relacji mistrz-uczeń. Efektem artystycznego prowadzenia studenta w ramach poszczególnych pracowni artystycznych - pracowni mistrzowskich, w których czerpano z autorytetu jest nie tylko umożliwienie mu poznania tajników warsztatu artystycznego danej

¹ *Raport o stanie kultury w obszarze szkolnictwa artystycznego*, oprac. K. Pawłowski i zespół na zlecenie MKiDN, [http://www.kongreskultury.pl/library/File/Raport-Szkolnictwo/szkolnictwo_art_raport_w.pelna\(1\).pdf](http://www.kongreskultury.pl/library/File/Raport-Szkolnictwo/szkolnictwo_art_raport_w.pelna(1).pdf) [dostęp: 13.10.2019].

dyscypliny, lecz również wprowadzenie w swoistą kulturę artystyczną obejmującą co najmniej postawy wobec tworzenia, sztuki oraz powiązane z nią wartości. Owo osadzenie w tradycji nie oznacza bynajmniej skostniałości artystycznego systemu edukacyjnego na poziomie szkolnictwa wyższego. Mimo, że udział uczelni artystycznych w dyskursie o jakości i poziomie kształcenia jest znikomy, to jednak proces kształcenia podlega obserwowalnym zmianom, wynikającym z potrzeb dostosowania się do trendów występujących w sztuce światowej i realiów dyktowanych przez sam rynek sztuki.

Grzegorz Dziamski wskazuje na trzy okresy występujące w dydaktyce uczelni artystycznych od czasów ich powstania do dnia dzisiejszego. Współczesny etap opisuje poprzez triadę: *postawa-praktyka-dekonstrukcja*. *Postawa* odnosi się do konieczności przyjęcia przez sztukę stanowiska wobec rzeczywistości, które z natury może przyjmować dwojaki charakter - polityczny lub społeczny. *Praktyka* odwołuje się do aspektu partycypacyjnego sztuki zakładającego udział społeczeństwa w jej manifestacjach. Wiąże się to z koniecznością *podawania* sztuki w społecznie oczekiwanych i akceptowanych formach, co implikuje odejście od tradycyjnych dyscyplin w kierunku form multimedialnych i partycypacyjnych. Jednocześnie *praktyka* wyraża się w sposobach funkcjonowania we współczesnej ikonosferze i na rynku sztuki. *Dekonstrukcja* stanowi łącznik między tradycją a awangardą, którego wyrazem jest dążenie do godzenia zawartych w nich antynomii².

Wobec zmian zachodzących w sztuce i społecznych oczekiwaniach wobec niej, współcześnie postuluje się odejście od modelu relacji student-mistrz na rzecz *edukowania do sztuki*³, które obejmuje kształcenia kompetencji artystycznych z zakresu określonej

² G. Dziamski, *Akademizm przeciw akademizmowi. Uwagi o szkolnictwie artystycznym*, [w:] *Akademia 2007+*, red. M. Juda, Katowice 2009, s. 163-173.

³ Zob.: G. Dziamski, *Akademizm przeciw akademizmowi...*, op. cit., s. 163-173; A. Giełdoń-Ptaszek, *Nowatorskie koncepcje kształcenia artystycznego wobec tradycji*, „Studia Artystyczne” 2014, nr 2, s. 59-64; A. Porczak, *Bez przełomu*, [w:] *Wobec przyszłości*, red. J. Krupiński, P. Taranczewski, Materiały nadesłane i wygłoszone na sesji naukowej z okazji 185-lecia działalności Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, 12-15.12.2003, Kraków 2004.

dziedziny czy dyscypliny sztuki (np. filmu, teatru, fotografii, rzeźby, malarstwa, itd) z wykorzystaniem przynależnych im metod i technik. Ukoronowaniem tej idei, jak postulują autorzy (Dziamski, Porczak), byłoby realizowanie indywidualnego programu przez każdego ze studentów, a jego celem rozwój ich artystycznej samoświadomości, poprzez aranżowanie doświadczeń w przestrzeni sztuki (uczelni).

Dydaktyczna koncepcja kształcenia artystycznego na przykładzie funkcjonowania Pracowni Edukacji Twórczej w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu

Wskazane postulaty zmian w kształceniu akademickim są realizowane w ramach zajęć oferowanych w Pracowni Komunikacji Twórczej prowadzonej od połowy roku akademickiego 2011/12 w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Ich obecna forma została wypracowana przez prowadzącego pracownię Eugeniusza Józefowskiego na bazie wieloletnich doświadczeń, w toku realizacji zajęć dydaktycznych na kierunkach artystycznych i pedagogicznych w kilku uczelniach. Z ich inspiracji klarowała się koncepcja kształcenia akademickiego w zakresie wiedzy o sztuce i dydaktyki sztuki, która wpisuje się w postulowany obecnie model edukowania do sztuki.

Pierwsze doświadczenia pochodzą z okresu prowadzenia Pracowni Edukacji Twórczej na Uniwersytecie Zielonogórskim (lata 1994-2004). Program kształcenia studentów edukacji artystycznej w zakresie metodyki plastyki zakładał zmianę tradycyjnego toku lekcji. Oferowane zajęcia (ćwiczenia) przyjęły formę warsztatów twórczych. W praktycznych ich realizacjach studenci mieli okazję nabywać wiedzę z zakresu artystycznej formy warsztatu - jego założeń i struktury. Nie mniej cenne były inicjowane w warsztacie doświadczenia podmiotowe, które ukazywały jego oddziaływanie na myślenie, odczuwanie, funkcjonowanie w zespole zadaniowym⁴. W założeniach bezpośredniego uczestnictwa w poznawanych formach sztuki uwzględniono postulaty nabywania wiedzy poprzez doświadczenie wysuwane m.in. przez Johna Deweya oraz na gruncie Nowego Wychowania. Ważnym efektem proponowanej metody

⁴ J. Florczykiewicz, *Teoretyczne i praktyczne aspekty edukacji plastycznej w Polsce w XX i XXI wieku*, Warszawa-Siedlce 2018.

kształcenia jest rozwój podmiotowy studentów, nabywanie kompetencji zawodowych oraz poszerzanie wiedzy o sztuce - jak wskazywał Józefowski.

Uczestnictwo w warsztatach twórczych powoduje zmianę sposobów obcowania ze sztuką, percepcji sztuki sprowadzającej zainteresowanego do roli widza lub słuchacza [...]. Warsztaty twórcze są w swej istocie tworzeniem okazji rozwojowych [...]⁵.

Kolejnym zamierzeniem było kształcenie twórczej postawy wobec zadań zawodowych, która zagwarantuje elastyczne reagowanie na zmiany oczekiwań edukacyjnych. Kształcenie obejmowało dwa etapy - w pierwszym studenci uczestniczyli w warsztatach twórczych celem poznania tej metody, w drugim projektowali warsztat twórczy⁶.

Omówione założenia kształcenia znalazły odzwierciedlenie w koncepcji kształcenia realizowanej w Akademii Sztuk Pięknych we Wrocławiu, w Pracowni Komunikacji Twórczej⁷. Proponowane w jej ramach działania artystyczne koncentrują się na aspektach kontaktu z drugim, aktywnym twórczo człowiekiem oraz współtworzenia dzieła przez odbiorcę - jego reakcje, które stają się integralną częścią sztuki. Doświadczenie sztuki staje się więc terenem artystycznej aktywności, jej formą jest warsztat twórczy i inne odmiany grupowej kreacji. Wartością proponowanych działań jest żywe i autentyczne spotkanie podczas kreacji plastycznej z innymi i samym sobą. Powstające obiekty plastyczne są jedynie inspiracją i dokumentem podmiotowych doświadczeń. Rezultatami takiej aktywności będą obiekty o różnorodnym charakterze: między innymi książki artystyczne, instalacje, obrazy, rysunki oraz projekcje świetlne, akcje uliczne, performance czy prezentacje internetowe, filmy poklatkowe, animowane i wiele innych.

W działaniach Pracowni zaznaczają się trzy obszary, które początkowo, do 2017 roku były określane przez nazwy dwóch przedmiotów

⁵ E. Józefowski, *Warsztaty twórczej aktywności plastycznej w Pracowni Edukacji Twórczej*, [w:] E. Józefowski, A. Stefańska, M. Szabelska-Holeksa, *O arteterapii, edukacji i sztuce - teksty rozproszone i niepublikowane*, Poznań, 2012, s. 85.

⁶ Ibidem.

⁷ E. Józefowski podjął pracę na ASP w 2012 roku na kierunku edukacja artystyczna w zakresie sztuk plastycznych, przekształconym później w kierunek o nazwie: mediacja sztuki.

realizowanych obligatoryjnie: *widzenie i obrazowanie* (na I roku studiów licencjackich), *warsztat twórczości edukacyjnej* (na I roku studiów magisterskich) oraz przedmiotu nieobligatoryjnego *pracownia komunikacji twórczej*, stanowiącego pracownię do wyboru na II i III roku studiów licencjackich oraz II roku studiów magisterskich i jednocześnie będącą pracownią dyplomującą.

Celem przedmiotu widzenie a obrazowanie było nabycie umiejętności zastosowania wiedzy z zakresu psychofizjologii widzenia do konstruowania różnorodnych obiektów wizualnych, tworzonych w przestrzeni realnej i wirtualnej oraz tworzenia kompozycji plastycznych w relacji do własnej struktury osobowościowej. Realizację zadań studenckich przyjmowały formę: wizualnych prac generowanych cyfrowo lub manualnie, fotografii dokumentacyjnej z realizacji przestrzennych o charakterze instalacji czy filmów poklatkowych wykorzystujących konkretne struktury wizualne itp.

Warsztat twórczości edukacyjnej służył nabyciu umiejętności projektowania i animowania warsztatów edukacyjnych przy kreacji plastycznej, skierowanych do różnorodnych grup wiekowych. Studenci byli zapoznawani z przykładami warsztatowej działalności artystyczno-edukacyjnej, w których zastosowano materiały i tworzywa różnorodnego pochodzenia. Z uwagi na orientację praktyczną, w ramach zajęć studenci uczestniczyli w warsztatach, projektowali autorskie scenariusze oraz zapoznawali się z możliwymi sposobami ich dokumentowania. Istotnym zadaniem było opracowanie pomysłów warsztatowych do konkursu - projekty zwycięskie były realizowane podczas Międzynarodowych Warsztatów Twórczego Niepokoju „Kieszeń Vincenta” odbywających się cyklicznie w Poznaniu, w maju, na terenie Parku Cytadela. Zatem, pierwszy semestr był poświęcony kształceniu umiejętności opracowania koncepcji warsztatów, natomiast w drugim opracowane warsztaty były prowadzone przez studentów na zajęciach.

W roku 2017 opisane przedmioty zostały *scalone* a ich treści są realizowane pod szyldem Pracowni Komunikacji Twórczej. Podstawowym założeniem jest orientacja praktyczna, stąd kształcenie przyjmuje formę studenckich realizacji określonych wypowiedzi artystycznych. Wykorzystana jest między innymi metoda projektu.

Ostateczny zamysł realizacji projektowych konstyuuje się w procesie opracowywania kolejnych wersji, ich ocena i opracowanie wytycznych do modyfikacji jest dokonywane podczas konsultacji. Przyjmują one formę dyskusji, w której jest angażowana, a także weryfikowana, wiedza z zakresu szeroko pojętej sztuki, głównie jej współczesnych form, roli, funkcji oraz jej stale zmieniającego się warsztatu.

Od początku swojego funkcjonowania Pracownia Komunikacji Twórczej spełnia dwie role. Po pierwsze jest pracownią do wyboru z wieloma innymi, takimi jak: malarstwo, grafika, pracownia fotografii inscenizowanej, studium relacji przestrzennych. Student wybiera aktualnie z tego zestawu dwa z nich. Na trzecim semestrze II roku studiów licencjackich oraz na 2 semestrze I roku studiów magisterskich jest zobligowany wybrać jedną z tych pracowni jako pracownię dyplomującą. Pracownia Komunikacji Twórczej spełnia rolę dobrego miejsca do akceptacji i realizacji prac wizualnych i projektów artystycznych, które nie mieszczą się w tradycyjnych podziałach sztuk pięknych. Najważniejszym procesem zachodzącym w trakcie półtorarocznego realizowania pracy dyplomowej jest odkrywanie swoich rzeczywistych fascynacji sztuką wizualną i realizacja pracy przyjmującej odpowiednią dla nich formę. Pracownia dyplomująca promuje autentyczność zainteresowań, wspomagając fascynacje pozaartystyczne i adoptując je do obszaru sztuki.

Przykładowe zadania realizowane w Pracowni Komunikacji Twórczej

Celem zadań realizowanych przez studentów jest doskonalenie warsztatu artystycznego i rozwijanie wiedzy z zakresu sztuki i jej uwarunkowań społeczno-kulturowych. Wśród nich znajdują się zarówno proste formy czysto ćwiczeniowe, jak i warsztaty twórcze. Należy dodać, że w niektórych zadaniach poszczególne etapy realizacji tematów ćwiczeniowych inicjują specyficzne działania artystyczne, które można określić jako warsztaty z samym sobą.

Poniżej zamieszczono opis przykładowych zadań dla studentów, które dopełnią opis koncepcji kształcenia realizowanej w Pracowni Komunikacji Twórczej.

Wizualny komentarz do znaków z odległej przeszłości

(I rok studiów I stopnia, semestr I, 2019/2020)

Etap pierwszy

Wybierz istniejący zapis wizualny (artefakt) zrealizowany w okresie od początków sztuki wizualnej do XVI wieku. Nie musi pochodzić z basenu morza śródziemnego ani z kultury europejskiej. Może mieć pochodzenie hinduskie, chińskie, japońskie, koreańskie, australijskie, afrykańskie albo może pochodzić z dowolnej kultury obu Ameryk. Wybór ma obrazować twoje fascynacje, zainteresowania i wrażliwość plastyczną, może być intuicyjny lub zamierzony. Zwracaj też uwagę na sposób reprodukcowania tego obiektu. Lepsza jakość reprodukcji wpłynie na precyzję przyszłej pracy.

Etap drugi

Dokonaj współczesnej reinterpretacji wybranego artefaktu poprzez dodanie do niego elementów plastycznych, które są znakiem czasów, w których żyjemy, reprezentujących twoją świadomość jako człowieka. Wykorzystaj swoje największe atuty - zdolności rysunkowe, malarskie, graficzne czy rzeźbiarskie, umiejętności posługiwania się komputerem czy innymi współczesnymi technikami pracy wizualnej, takimi jak światła laserowe, ledowe, neonowe itp... Technologia, jakiej użyjesz, może być różna - wydruk komputerowy na płótnie lub papierze uzupełniony później rysunkiem lub rysunek na wielotonowym kamieniu i dokumentacja tego rysunku, itp. Ważne jest dopasowanie komentarza do wybranego obiektu i dostosowanie się do jego konwencji, bądź twórcze posłużenie się konwencją.

Dokumentacja

Zapis cyfrowy pracy o formacie TIFF rozmiarze obrazu 50x70 cm przy rozdzielczości 300 pikseli na cal stanowiący oryginalny wymiar kolażu. Zapis cyfrowy JPG o rozmiarze obrazu 25x35 cm przy rozdzielczości 300 pikseli na cal stanowiący wersję do prezentacji multimedialnej zadania.

Komunikat malarski - poprzez podłoże, pigment i spoiwo malarskie do intencjonalnej treści

(I rok studiów I stopnia, semestr I, 2019/2020)

Etap pierwszy - przygotowania

Ustal, czym jest obraz malarski, weryfikując dotychczasowe przyzwyczajenia, nawyki oraz wiedzę. Skonfrontuj swoje ustalenia z następującą interpretacją:

Obraz malarski to obiekt wizualny istniejący na podłożu pokrytym pigmentem posiadającym określone spoiwo oraz posiadający intencjonalny przekaz artysty

(definicja E. Józefowskiego sformułowana na potrzeby tego zadania). Analizuj, co może być podłożem pracy malarskiej: papier, tektura, deska, kamień, płótno, blacha (co jeszcze?). Zastanów się nad pigmentami i nad tym, co je łączy, czyli ich spoiwami: żółtko jajka, guma arabska, воск, żółć wołowa, oleje, żywice. Sięgnij do książek z technologii malarstwa i poczytaj o rozwiązaniach stosowanych od wieków. Zastanów się, jakie rozwiązania przyniosły nowe technologie oraz zmiany związane z poszerzaniem obszaru sztuki.

Etap drugi - doświadczenia

Dokonaj szeregu eksperymentów na różnorodnych podłożach, posługując się różnymi pigmentami i spoiwami, zarówno tymi typowymi z przeszłości, jak i nietypowymi. Co to znaczy? - to znaczy, że podłożem może być skóra, pleksi, ekran monitora, szyba, część komputera lub samochodu itp... Podobnie ze spoiwami i pigmentami - mogą pochodzić z najnowszych technologii XX i XXI wieku. Róbcie doświadczenia, posługując się także metodami spoza tradycyjnego warsztatu malarskiego. Pamiętajcie o marmoryzacji, puszczaćcie bańki mydlane z dodatkiem tuszy od drukarek, używajcie soków owoców, warzyw i roślin, a także nie zapominajcie o transparentnych silikonach, lodzie, akrylu, cemencie. Otwórzcie się na doświadczenia malarskie.

Etap trzeci - realizacja pracy

Posiadając wiedzę i doświadczenie uzyskane na dwóch wcześniejszych etapach, zrealizuj pracę malarską posiadającą intencjonalny

przekaz, komunikat będący w relacji ze świadomie wybranym podłożem, pigmentem i jego spoiwem.

Warunki zaliczenia zadania

Realizacja pracy malarskiej (może składać się z wielu części). W wypadku prac efemerycznych możliwa jest także prezentacja dokumentacji fotograficznej lub filmowej. Reprodukacja pracy w rozdzielczości 300 dpi. Długość najmniejszego boku minimum 20 cm.

Ubrana/y w coś nie do ubierania

(II rok studiów I stopnia, semestr IV, 2019/2020)

Etap pierwszy

Dokonaj rozważań na temat: jakie przedmioty i materie wydają ci się fotograficzne - co sądzisz o kubkach plastikowych, ulubionym misiu, wodzie, folii aluminiowej, kredkach, balonach, drucie i innych przedmiotach przelatujących przez myśli? Określ, które z nich są najbardziej inspirujące dla ciebie?

Etap drugi

Jak mógłbyś ubrać się, używając wybranego przedmiotu? Który z nich będzie dobry do zbudowania umownego stroju dla ciebie. Dokonaj wielu prób i zgromadź odpowiednie dla Ciebie materie - przedmioty.

Etap trzeci

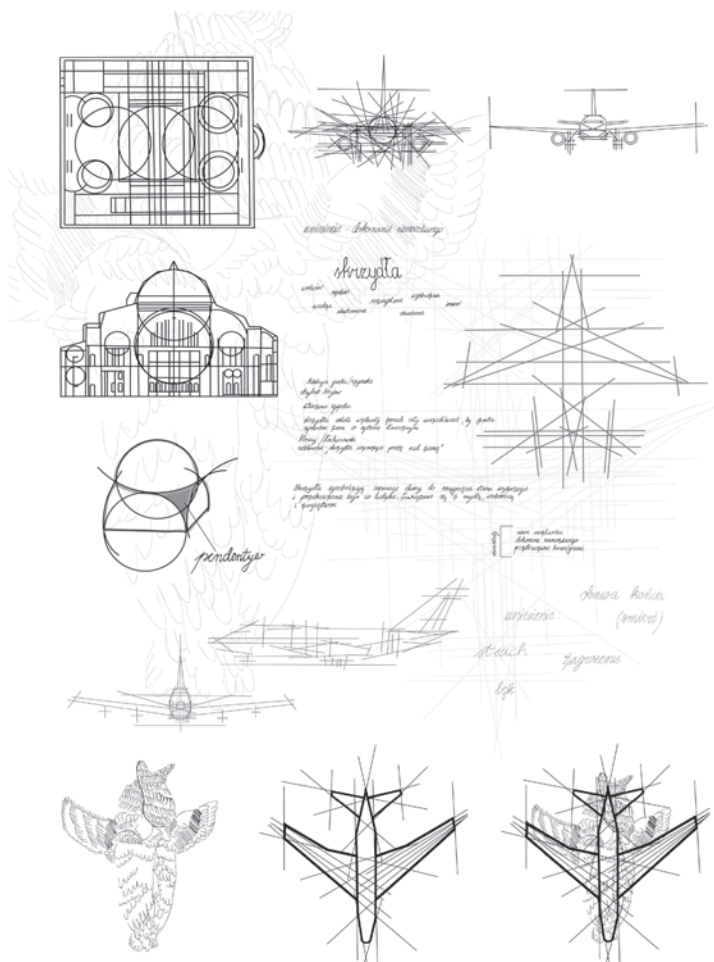
Przeprowadź pierwszą sesję fotograficzną, podczas której dokonasz zapisu swoich pomysłów. Przemyśl to, co zrobiłaś/eś, oglądając i przygotowując je w komputerze. Przeprowadź drugą sesję fotograficzną, która umożliwi ci osiągnięcie bardziej świadomych rezultatów i po niej wybierz jedną fotografię najbardziej udaną, która będzie stanowić twój nietypowy autoportret.

Warunki zaliczenia

Na zaliczenie należy dostarczyć zapis cyfrowy obrazu fotograficznego o rozmiarze 50x60 cm w formacie TIFF, rozdzielczości 300 pikseli na cal.

Stefania M. Jankowiak, Wizualny komentarz
(sem. zimowy 2019/2020)

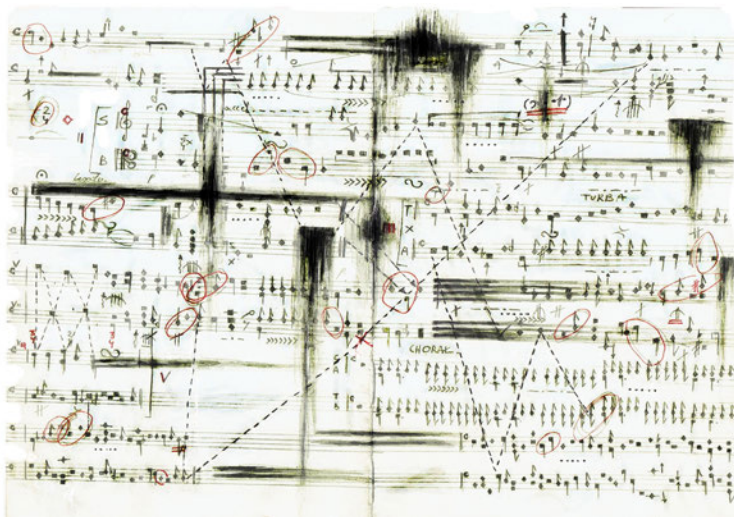
Wiktoria Szulak, Wizualny komentarz
(sem. zimowy 2019/2020)

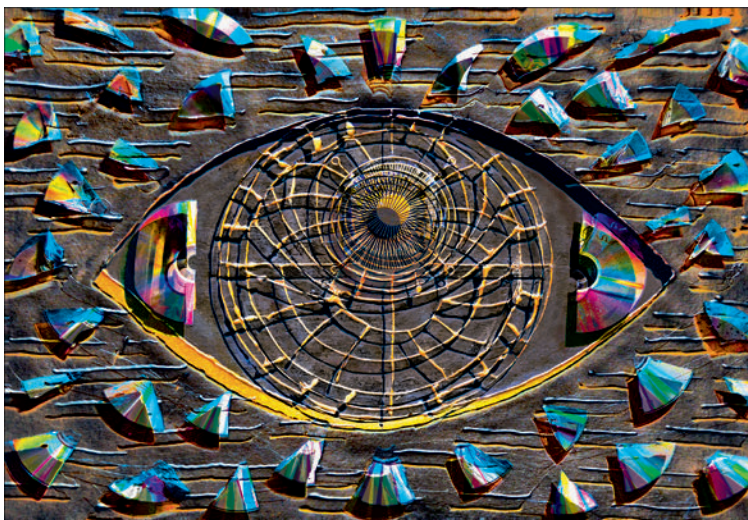
Izabela Tupcik, Wizualny komentarz
(sem. zimowy 2019/2020)

Katarzyna Wystrach, Wizualny komentarz, (sem. zimowy 2019/2020)

Przemysław Siuda, Wizualny komentarz, (sem. zimowy 2019/2020)

Stanisław Cepa, Wizualny komentarz, (sem. zimowy 2019/2020)

Przemysław Siuda, Wizualny komentarz, (sem. zimowy 2019/2020)

Alicja Małszycka, Oczukienka
(sem. zimowy 2019/2020)

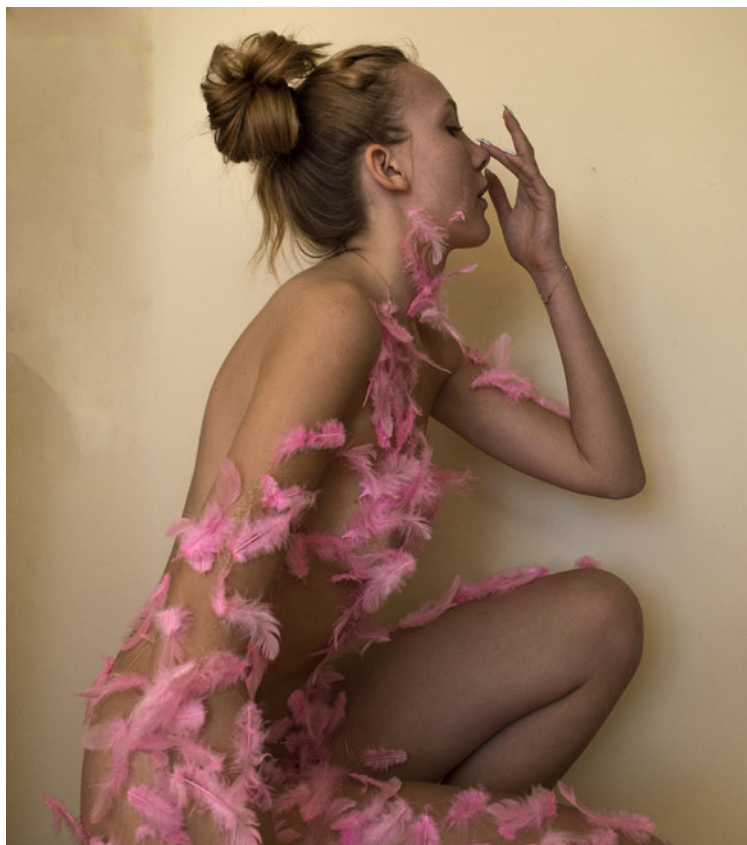
Marta Sobala, Ubranie
(sem. zimowy 2019/2020)

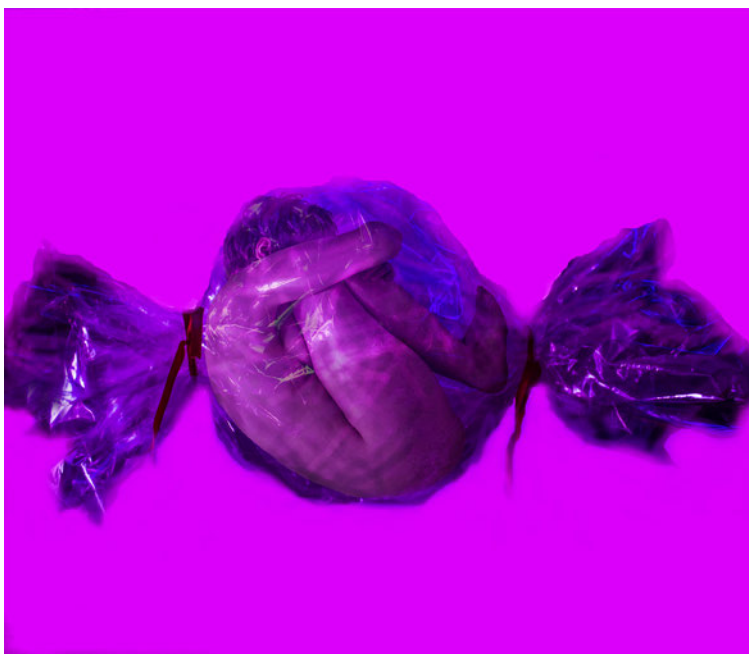
Wiktoria Owczarek, Ubranie
(sem. zimowy 2019/2020)

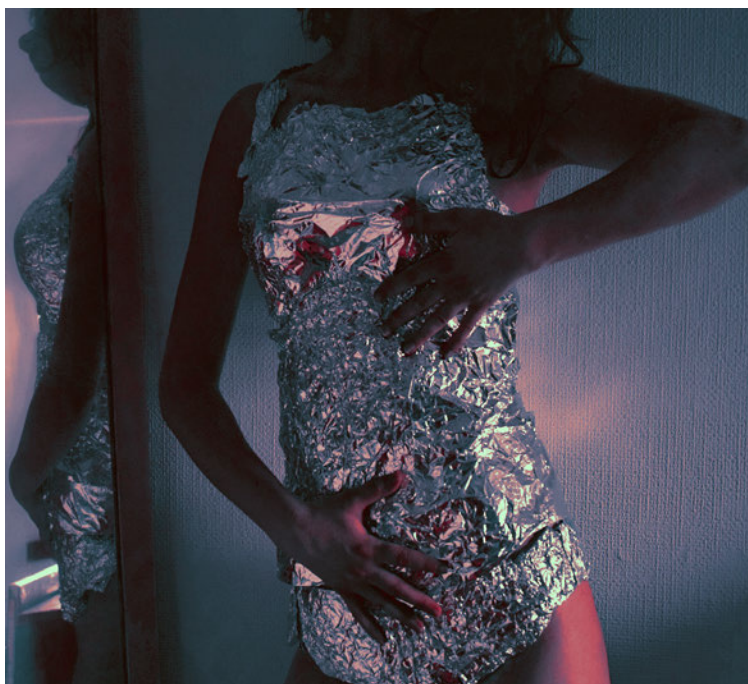
Karolina Kopka, Ubranie nie do ubrania
(sem. zimowy 2019/2020)

Evgeniya Vladimirova, Coś nie do ubrania
(sem. zimowy 2019/2020)

Angelika Wierzbą, Ubranie
(sem. zimowy 2019/2020)

Podsumowanie

Istotą zaprezentowanej koncepcji kształcenia jest stwarzanie sytuacji dydaktycznych inicjujących proces nabywania wiedzy o sztuce poprzez jej bezpośrednie doświadczanie. Uczestnictwo w kreacji wykracza poza postulowany w szkolnictwie wyższym model edukacji do sztuki, poszerzając go o kształcenie o sztuce i kształcenie przez sztukę, w którym sztuka staje się narzędziem edukacji a nie celem samym w sobie. Artystyczne działania edukacyjne oparte na idei partycypacji, tj. realizacji warsztatów twórczych w ramach Pracowni, stają się źródłem doświadczeń wspólnotowych, a towarzyszące im interpretacje są weryfikowane w dialogu, który zakłada mediowanie znaczeń sztuki, tj. ich poszukiwanie, negocjowanie i przeformułowywanie w określonym społeczno-kulturowym kontekście. Efektami tak zorganizowanego kształcenia, oprócz nabycia określonych umiejętności warsztatowych, wiedzy o sztuce i wrażliwości estetycznej są: umiejętność krytycznej oceny i analizy zjawisk z obszaru sztuki oraz zdolności rozumienia rzeczywistości społeczno-kulturowej, w której osadzona jest sztuka - jej formy przeszłe, aktualne i przyszłe.

Bibliografia

- Dziamski G., *Akademizm przeciw akademizmowi. Uwagi o szkolnictwie artystycznym*, [w:] *Akademia 2007+*, red. M. Juda, Katowice 2009.
- Florczykiewicz J., *Teoretyczne i praktyczne aspekty edukacji plastycznej w Polsce w XX i XXI wieku*, Warszawa-Siedlce 2018.
- Giełdoń-Ptaszek A., *Nowatorskie koncepcje kształcenia artystycznego wobec tradycji*, „*Studia Artystyczne*” 2014, nr 2, s. 59-64.
- Józefowski E., *Warsztaty twórczej aktywności plastycznej w Pracowni Edukacji Twórczej*, [w:] E. Józefowski, A. Stefańska, M. Szabelska-Holeksa, *O arteterapii, edukacji i sztuce - teksty rozproszone i niepublikowane*, Poznań, 2012.
- Porczak A., *Bez przelomu*, [w:] *Wobec przyszłości*, red. J. Krupiński, P. Taranczewski, Materiały nadesłane i wygłoszone na sesji naukowej z okazji 185-lecia działalności Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie, 12-15.12.2003, Kraków 2004.
- Raport o stanie kultury w obszarze szkolnictwa artystycznego*, oprac. K. Pawłowski i zespół na zlecenie MKiDN, [http://www.kongreskultury.pl/library/File/RaportSzkolnictwo/szkolnictwo_art_raport_w.pelna\(1\).pdf](http://www.kongreskultury.pl/library/File/RaportSzkolnictwo/szkolnictwo_art_raport_w.pelna(1).pdf) [dostęp: 13.10.2019].

Streszczenie

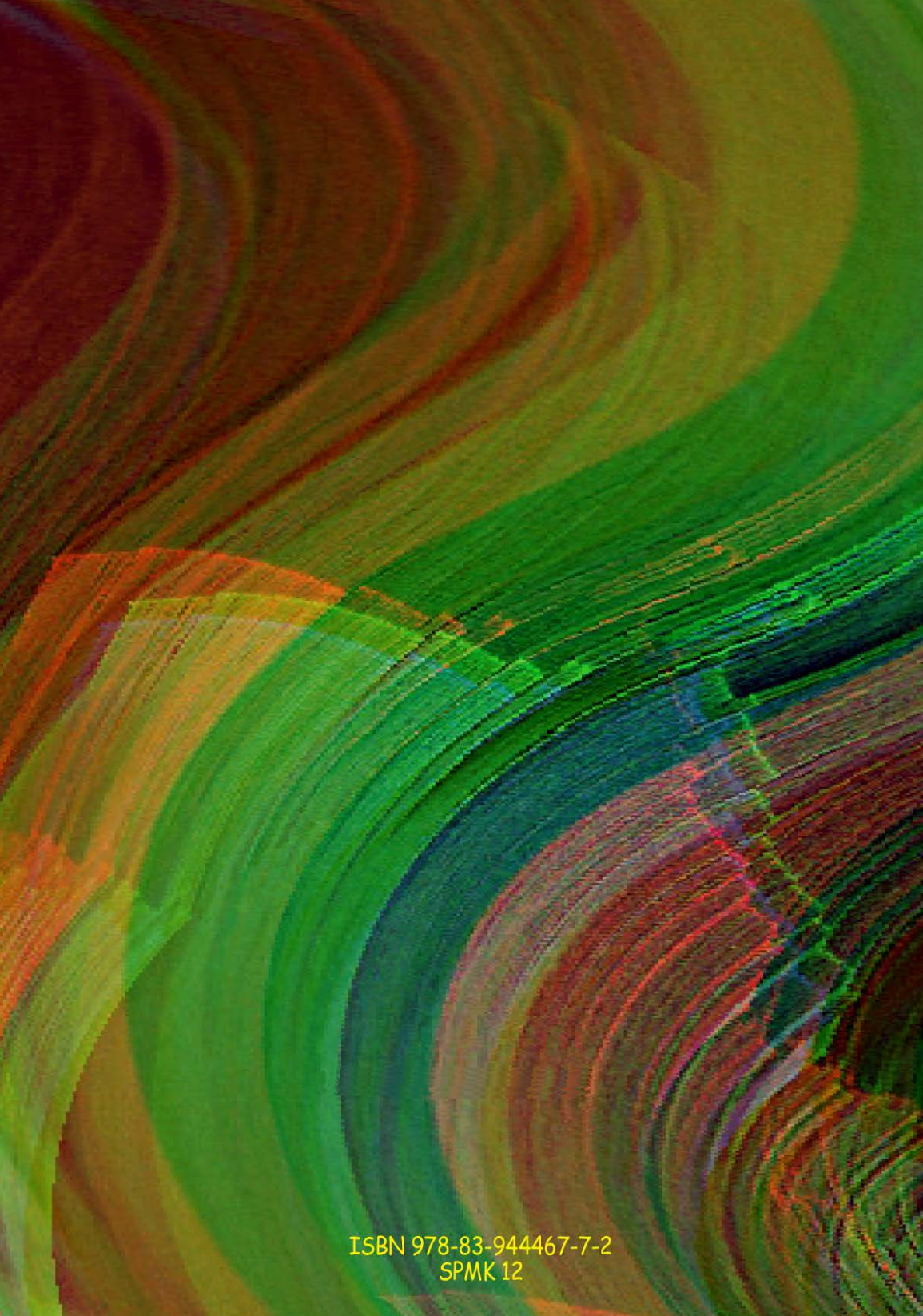
Autorzy artykułu prezentują Pracownię Komunikacji Twórczej na tle zachodzących zmian w szkolnictwie artystycznym. Przedstawiają koncepcję dydaktyczną jej prowadzenia oraz funkcje jakie spełnia w toku kształcenia na kierunku mediacja sztuki. Prezentują przykładowe zadania. Istotą tej koncepcji kształcenia jest stwarzanie sytuacji dydaktycznych inicjujących proces nabywania wiedzy o sztuce poprzez jej bezpośrednie doświadczanie. Uczestnictwo w kreacji wykracza poza postulowany w szkolnictwie wyższym model edukacji do sztuki, poszerzając go o kształcenie o sztuce i kształcenie przez sztukę, w którym sztuka staje się narzędziem edukacji a nie celem samym w sobie.

Słowa kluczowe: kształcenie artystyczne, akademie sztuk pięknych, Pracownia Komunikacji Twórczej

Abstract

The authors of the article present the Creative Communication Studio against the backdrop of changes in artistic education. They present the didactic concept of running the studio and the functions it fulfills in the course of education in the field of art mediation. They present sample tasks. The essence of this concept of education is to create didactic situations that initiate the process of acquiring knowledge about art by directly experiencing it. Participation in creation goes beyond the postulated model of education for art in higher schooling, extending it to education about art and education through art, in which art becomes a tool of education and not an end in itself.

Key words: artistic education, academy of fine arts, Creative Communication Studio

ISBN 978-83-944467-7-2
SPMK 12